

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Узп 227/2022
22.07.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Катарине Манојловић Андрић, председника већа, Јелене Ивановић и Бранка Станића, чланова већа, са саветником Горданом Војновић, као записничарем, одлучујући о захтеву АА из ..., ..., ..., кога заступају пуномоћници Ивана Дамјенић, адвокат из ..., ... и Милош Ристић, адвокат из ..., ..., за преиспитивање судске одлуке – пресуде Управног суда 8 У 5493/20 од 18.02.2022. године, са противном странком Министарством финансија Републике Србије, Управом за јавни дуг, у предмету неисплаћене девизне штедње, у нејавној седници већа одржаној дана 22.07.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

Захтев се **ОДБИЈА**.

ОДБИЈА СЕ захтев подносиоца захтева за накнаду трошкова.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим диспозитива, одбијена је тужба подносиоца захтева поднета против решења Министарства финансија Републике Србије, Управе за јавни дуг број 401-7676/2018-001 од 05.02.2020. године, којим је одбијена пријава потраживања подносиоца пријаве АА из ..., ..., заведена под бројем 401-7676/2018-001. Ставом другим диспозитива побијане пресуде одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова управног спора.

Подносилац захтева сматра да у побијаној судској одлуци уопште није примењен закон односно да није правилно примењен закон, те да је тиме дошло до повреде закона, другог прописа или општег акта. Наводи да су побијана пресуда и оспорено решење донети са позивом на Закон о утврђивању и реализацији потраживања грађана у поступку приватизације („Сл. новине БиХ“, 27/97...86/15), који је донет од стране Федерације БиХ, а чије су одредбе чл. 3, 7, 11. и 18. одлуком Уставног суда Федерације БиХ оцењене као неуставне. Сматра да је произвољан закључак туженог органа и Управног суда да је девизна штедња пренета на друго правно лице – банку са седиштем у Федерацији БиХ и да није више у односу са банком код које је положен новац. У вези с тим, указује да је Управни суд пропустио да примени одредбу члана 9. Закона о утврђивању и начину измирења унутрашњих обавеза Федерације БиХ („Сл. новине ФБиХ“, бр.66/04 и 44/05),

према којој Федерација преузима обавезе по основу старе девизне штедне остварене у најнижим пословним јединицама банака на територији Федерације, с тим да наведено не обухвата стару девизну штедњу депоновану у „... Банци“ и „...банци“, с обзиром да ће се то решавати у процесу сукцесије имовине бивше СФРЈ. Позива се и на одредбу члана 1. став 4. Закона о измирењу обавеза по основу рачуна старе девизне штедне („Сл. гласник БиХ“ бр.28/06), те поставља питање зашто би ентитет у БиХ, и то Федерација БиХ, преузела обавезе банке за коју је одговорна Република Србија. Истиче да је Управни суд у својој одлуци навео да је првостепени орган применио Закон о утврђивању и реализацији потраживања грађана у поступку приватизације са свим изменама и допунама, што није тачно, притом не узимајући у обзир и све остале прописе и чињенице које је морао применити и ценити приликом одлучивања, а свакако и образложити у одлуци. Предлаже да Врховни касациони суд захтев уважи и побијану пресуду преиначи или укине, а тражи и накнаду трошкова поступка.

Противна странка у одговору на захтев предлаже да суд исти одбије.

Поступајући по поднетом захтеву и испитујући побијану пресуду у границама захтева, у смислу члана 54. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС" 111/09), Врховни касациони суд је нашао да је захтев неоснован.

Према разлозима образложења побијане пресуде, правилно је одлучио тужени орган када је одбио пријаву потраживања тужиоца по основу девизне штедне, имајући у виду да тужилац не улази у законом предвиђен круг лица која могу да остваре право на девизну штедњу, а то су девизни штедиша и његов наследник. Наиме, из списка предмета и образложења решења које се оспорава тужбом у управном спору произлази да је тужилац 12.12.2018. године поднео пријаву потраживања по основу девизне штедне положене код ...банке а.д. Београд, чији је правни следбеник ...банка а.д. Београд у стечају, бројеви партија ... и ... Као доказ о стицању права на исплату девизне штедне поднео је уговор о поклону закључен са наследником девизне штедне, као поклонодавцем. С обзиром на то да је круг лица која остварују право на исплату девизне штедне законом ограничен на девизног штедишу и његовог наследника, Управни суд налази да лице које се позива на чињеницу да је девизну штедњу стекло правним послом не испуњава услове на остваривање права по основу неисплаћене девизне штедне, те да је, на основу члана 16. став 3. Закона о регулсању јавног дуга Републике Србије по основу неисплаћене девизне штедне грађана положене код банака чије је седиште на територији Републике Србије и њиховим филијалама на територијама бивших република СФРЈ, правилно одбијена тужиочева пријава потраживања.

Одредбом члана 1. став 1. Закона о регулсању јавног дуга Републике Србије по основу неисплаћене девизне штедне грађана положене код банака чије је седиште на територији Републике Србије и њиховим филијалама на територијама бивших република СФРЈ („Службени гласник РС“, бр. 108/16, 113/17 и 52/19) прописано је да се овим законом уређују услови, начин и поступак регулсања обавеза по основу неисплаћене девизне штедне грађана коју су до 27. априла 1992. године положили: 1) држављани бивших република СФРЈ, осим Републике Србије, код банака са седиштем на територији

Републике Србије и њиховим филијалама на територијама бивших република СФРЈ; 2) држављани Републике Србије код филијала банака са седиштем на територији Републике Србије, а које су се налазиле на територијама бивших република СФРЈ. Према одредби става 3. истог члана, обавезе из става 1. овог члана односе се и на наследнике држављана из тог става.

Одредбом члана 16. став 3. наведеног закона прописано је да Управа одбија пријаву потраживања ако нису испуњени прописани услови за признавање права по основу девизне штедне прописане овим законом.

Имајући у виду чињенично стање утврђено у спроведеном управном поступку и цитиране одредбе закона, Врховни касациони суд налази да је побијана пресуда донета без повреде правила поступка и уз правилну примену закона.

По налажењу Врховног касационог суда, из одредаба члана 1. ст. 1. и 3. Закона о регулисању јавног дуга Републике Србије по основу неисплаћене девизне штедне грађана положене код банака чије је седиште на територији Републике Србије и њиховим филијалама на територијама бивших република СФРЈ несумњиво произлази да се обавезе Републике Србије по основу неисплаћене девизне штедне грађана уређене овим законом односе на остваривање појединачних права држављана наведених у ставу 1. и на њихове наследнике, а не и на лица на која је потраживање по основу неисплаћене девизне штедне пренето правним послом. Овакав правни став има своје утемељење и у одредбама члана 12. наведеног закона којима је прописано који се докази подносе уз пријаву потраживања и међу којима је наведено правноснажно решење о наслеђивању, али нису наведени други правни акти који могу бити основ преноса потраживања (нпр. уговор о поклону, цесији и сл.).

Управни суд је у побијаној пресуди ценио наводе тужбе да је тужилац наследник – син штедише који је на основу нотарски обрађеног уговора о поклону пријавио потраживање због тога што његова мајка као наследник штедише не би могла да учествује у поступку јер није доброг здравственог стања. По налажењу Управног суда, чињеница да је тужилац син девизног штедише није могла утицати на другачије одлучивање због тога што је у конкретном случају правноснажним оставинским решењем Опћинског суда I Сарајево број О 32/00 од 09.08.2001. године, мајка тужиоца, овде поклонодавац, стекла као наследник девизног штедише право да захтева исплату потраживања, па то право не може остварити тужилац коме је предметно потраживање накнадно покљоњено.

Врховни касациони суд истиче да захтев за преиспитивање побијане пресуде Управног суда не садржи ниједан навод којим се оспорава правна оцена законитости решења о одбијању пријаве потраживања због недостатка активне легитимације за њено подношење.

С обзиром на све изложено, Врховни касациони суд је, на основу одредбе члана 55. став 1. Закона о управним споровима, одлучио као у ставу првом диспозитива ове пресуде.

Како је захтев за преиспитивање судске одлуке одбијен, Врховни касациони суд је, на основу одредбе члана 74. Закона о управним споровима сходном применом одредбе члана 165. став 1. у вези члана 153. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11... 87/18) одлучио као у другом ставу диспозитива пресуде.

ПРЕСУЂЕНО У ВРХОВНОМ КАСАЦИОНОМ СУДУ
дана 22.07.2022. године, Узп 227/2022

Записничар
Гордана Војновић,с.р.

Председник већа – судија
Катарина Манојловић Андрић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић